

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kwaśniewski

w sprawie z odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w J.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 marca 2012 r.,

na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 marca 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 24 marca 2011 r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację wnioskodawczynie M. S. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 grudnia 2010 r. oddalającego odwołanie wnioskodawczynie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 sierpnia 2009 r. odmawiającej wnioskodawczynie prawa do emerytury w obniżonym wieku w związku z pracą w szczególnych warunkach.

Wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawczynie zaskarżyła skargą kasacyjną opierając skargę na obydwu podstawach określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne:

„Czy oceniając opinię biegłego wydaną w danej sprawie (art. 278, 290 K.p.c.) Sąd orzekający winien mieć na uwadze wyłącznie kontropinie wydane w tym postępowaniu, czy też na podstawie art. 228 § 2 K.p.c. powinien także uwzględnić opinie wydane w postępowaniach równoległe trwających przed tym samym Sądem?”;

„Czy przy rozstrzygnięciu kwestii zatrudnienia w szczególnych warunkach bądź w szczególnym charakterze należy mieć na uwadze wyłącznie literalne brzmienie wyliczeń oznaczonych wspólnie w § 1 ust. 1 rozporządzenia RM z 07.02.1983 r. (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), czy konieczne jest uwzględnienie rzeczywistych warunków pracy?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jeżeli chodzi o przedstawienie istotnego zagadnienia prawnego jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. skarżący działający przez profesjonalnego pełnomocnika ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki przyjęty jest przy przedstawieniu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Sformułowane zagadnienie powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zagadnień prawnych, istotnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Postawione pytania mają postać specyficznie osobistych wątpliwości pytającego, który poprzestaje na informacji, że jemu samemu nasunęła się wątpliwość. Ponadto

trudno dociec znaczenia tych wątpliwości, skoro w przepisie dotyczącym faktów znanych sądowi urzędowo (art. 228 § 2 k.p.c.) autor skargi upatruje nieprzedstawionego bliżej swoistego zaciekawienia, czy Sąd z urzędu powinien uwzględniać dowód przeprowadzony w innej sprawie. Nie wiadomo dlaczego autor skargi zacierza różnice między faktami znanymi urzędowo, a dowodami zebranymi w innych sprawach. W drugim z postawionych pytań chodzi pytającemu czy należy uwzględnić przepisy czy fakty, jak gdyby między ustaleniami faktycznymi a zastosowaniem przepisów prawa materialnego (subsumcją) zachodziła sprzeczność. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo (por. między innymi wyroki z dnia 22 lutego 2007 r., I UK 258/06, OSNP 2008 Nr 5-6, poz. 81; z dnia 17 września 2007 r., III UK 51/07, OSNP 2008 Nr 21-22, poz. 328; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 62/07, Lex Nr 375653; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, Lex Nr 483283; z dnia 13 listopada 2008 r., II UK 88/08, niepublikowany; z dnia 5 maja 2009 r., I UK 4/09, Lex Nr 509022). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07,

OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 i z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152). Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd w zaskarżonym wyroku – uwzględniając powołane wyżej stanowisko judykatury – opiera się na ustaleniu, że pracy wykonywanej w spornych okresach przez wnioskodawczynię nie można uznać za pracę na stanowisku wymienionym w wykazie A dziale XIV pod pozycją 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie). Wnioskodawczyni nie sprawowała kontroli bądź nadzoru na oddziałach na których jako podstawowe są wykonywane prace wymienione w wykazie A stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Czynności te wykonywała bowiem przez połowę swojego czasu pracy, w pozostałym czasie pracowała w laboratorium.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.